

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie zainicjowanej zażaleniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego
Sędziów Sądów Powszechnych
na postanowienie prokuratora del. do Prokuratury Krajowej
z dnia 12 marca 2024 r., [...],
o odmowie wszczęcia śledztwa,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 17 października 2024 r.,
wniosku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie,
zawartego w postanowieniu z dnia 6 września 2024 r., II Kp 974/24/S,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.,

postanowił

**uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do rozpoznania
Sądowi Rejonowemu Katowice – Wschód w Katowicach.**

Postanowieniem z dnia 6 września 2024 r., II Kp 974/24/S, Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego oparte na art. 37 k.p.k. Sąd wnioskujący podniósł, że wydaje się racjonalną zasadą przyjmowanie w sprawach rozpoznawanych w trybie art. 37 k.p.k., że jeżeli stroną procesu jest

m.in. sędzia, pracownik sądu lub prokurator Prokuratury tego samego okręgu, na co dzień występujący przed danym sądem – ten sąd nie powinien orzekać w sprawie. Stanowi to przejaw dbałości o owo dobro wymiaru sprawiedliwości, jakim jest efektywność postępowania oraz wizerunek sądu jako organu niezależnego, z którym orzekają niezawisli sędziowie, co do których nie można czynić zarzutu, iż w swojej służbie kierują się pozamerytorycznymi kryteriami (za treścią postanowienia w trybie art. 37 k.p.k.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2024 r., I KO 31/24). Sąd Rejonowy podkreślił, że ta sprawa dotyczy zażalenia na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia śledztwa, w sprawie o czyn z art. 271 § 1 k.k., gdzie rozważana była odpowiedzialność karna X.Y., będącego sędzią Sądu Okręgowego w Krakowie. W tych okolicznościach orzekanie w przedmiotowej sprawie, w ocenie Sądu wnioskującego, powoduje, że w odbiorze społecznym może powstać usprawiedliwione przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania tej sprawy przez właściwy miejscowo Sąd Rejonowy, co z oczywistych względów nie służy budowaniu autorytetu wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, zewnętrzny wizerunek funkcjonowania sądów wymaga, aby unikać wszelkich sytuacji mogących stwarzać zagrożenie formułowania racjonalnych opinii, że nie tylko względy merytoryczne decydują o sposobie rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., II KO 23/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., III KO 41/18). Toteż należy uwzględnić wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k., jeżeli zachodzą uzasadnione podejrzenia, że postronny, ale i obiektywny obserwator określonego postępowania sądowego mógłby powziąć wątpliwości co do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny i bezstronny w sądzie właściwym do rozpoznania sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2021 r., IV KO 33/21).

W tej konkretnej sprawie w ocenie Sądu Najwyższego zachodzą szczególne okoliczności determinujące zmianę właściwości miejscowej Sądu. Uzasadnia to fakt, że osobą wskazaną jako sprawca czynu zabronionego w zażaleniu Zastępcy

Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych jest sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie – X.Y., a więc Sędzia Sądu nadzrędnego nad Sądem właściwym. Nie można także tracić z pola widzenia, że czyn będący przedmiotem postępowania dotyczy wskazanych w jego opisie nieprawidłowości przy wydawaniu orzeczeń. Trafnie zatem Sąd Rejonowy odwołuje się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, w którym przyjmuje się, że gdy osobą bezpośrednio zainteresowaną rozstrzygnięciem lub stroną postępowania jest sędzia sądu bezpośrednio nadzrędnego nad sądem, który jest miejscowo właściwy do jej rozpoznania, należy uznać, iż spełniona jest podstawowa przesłanka zastosowania instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k., jaką jest kształtowanie społecznego przekonania o bezstronności organów wymiaru sprawiedliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 29 kwietnia 2022 r., IV KO 31/22; 10 marca 2022 r., IV KO 18/22).

Wskazując Sąd mający rozpoznać sprawę po przekazaniu, Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że nie ma przeszkody w postaci zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości, aby niniejsza sprawa została na etapie postępowania zażaleniowego rozpoznana przez Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach, a więc Sąd Rejonowy znajdujący się poza okręgiem krakowskim (jednostka nadzrędna – Sąd Okręgowy w Katowicach). Jednocześnie z uwagi na kryteria geograficzne udział uczestników w czynnościach postępowania zażaleniowego nie powinien być utrudniony ponad miarę.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[ał]